

להזדרזת נתן

גליון קע"ט (שנה ד') - פרשת פקודי - החודש - חודש אדר שנת תשפ"ה

תורת נתן

פננים מספר
"להורות נתן" על התורהלמה שכח דוקא את
הווים לעמודים

נצטווה, ולהנ"ל א"ש דמועשו
לי ילפינן לי לשמי דבעי
עשייתו לשמוה. וז"ש שלא רק
המעשה עשו כאשר צוה אלא אף הכונה היתה מושם
כאשר צוה, לי לשמי דוקא.

לשבת החודש

ממצות קדוש החודש אנו למדין - שישראל
שולטים על הטבע

**ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר הנה
הנה לכם ראש חדשים וגו' (בא יב, א-ב).** פירש"י בשביל
שאהרן עשה וטרח במופתים כמשה, חלק לו כבוד במצוה
הראשונה שכללו עם משה בדיבור.

יש לפרש, הא דדוקא מצות קדוש החודש נאמרה למשה
ואהרן, דאמרו חז"ל (ירושלמי נדרים פ"ו ה"ח) ל"א-ל גמור עלי
(תהלים ז, ג) שאם בית דין מעבירין את השנה משנתה
הטבע - עיין ש"ך (יו"ד סי' קפ"ט סק"ג) בזה - שהטבע
משועבד לישראל. נמצא דממצות קדוש החודש אנו
למדין שישראל שולטים על הטבע.

והנה פרעה האמין רק בטבע ולא האמין שהקב"ה ביכולתו
לשנות את הטבע, ועל כן אמר "מי הויה" אשר אשמע
בקולו" (שמות ב', ב), כי שם הויה מורה על הנהגה למעלה
מדרך הטבע, ושם אלקים מורה על הנהגה כדרך הטבע,
כי אלקים גימטריא הטבע, ועיין בשו"ת חכם צבי (סי'
ח"י). ועל כן אמרו החרטומים אל פרעה על המכות אצבע
אלקים הוא (וארח ח, טו) שהאמינו רק בהנהגה טבעית, אבל
לא האמינו בשם הויה ברוך הוא. ועל כן הוכרחו משה
ואהרן לעשות מופתים לפני פרעה וכמו שאמר להם תנו
לכם מופת (וארח ז, ט), להורות שהם שלוחי השי"ת השולט
על הטבע ובידם לשנות את טבע העולם והיינו מופת.

וזה שכתב רש"י בשביל שאהרן עשה וטרח במופתים
כמשה, דהיינו דגם אהרן טרח לשנות את הטבע על ידי
המופתים שעשה, וכן אמר וישלך אהרן את מטתו לפני
פרעה וגו' ויהי לתנין (שם י), וזה מורה שגם הוא היה כחו
למעלה מן הטבע ובידו לשנות, על כן נצטוו גם אהרן
במצות קדוש החודש המורה על כחם של ישראל לשנות
את הטבע וכירושלמי הנ"ל.

(נתן פריי - חודש אדר)

יפה נדרשת

טעמים שונים לקריאת מסכת בש"ס בשם 'מסכתא' לגמרא

או שער החצר, כמו"כ הגמרא שהיא וילון ושער התורה
שבכתב, כי אי אפשר להבין תורה שבכתב בלי פירוש
הגמרא. (ד' מלשון כיסוי, כי המשניות הם מכוסות וקשות
להבנה כי נכתבו בלשון קצרה ע"י התנאים, והגמרא מגלה
את הכיסוי של המשניות ומאריכה ומרחיבה בפירושה.
(ה' מלשון 'סוכה ברוח הקודש' (רש"י לך יא, כט), כי דוע
מרבין הבעש"ט הקי' ז"ע שהיה מביט בגמרא והיה משיב
לשואלו ברוח הקודש שלקח מאור הגנוז הנטמן בגמרא,
ולכן נקראת הגמרא 'מסכתא', כי הצדיקים הקדושים
יכולים לסכות בה ברוח הקודש.

(מוצש"ק מברכין אלול שנת תשנ"א)

ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל

בספרי האחרונים מצינו טעמים שונים לקריאת שם
'מסכתא' לספרי התלמוד שלנו - ונביא כמה מהם. (א) בס'
הערוך הביא פירוש לחיבת 'מסכתא' שהוא ע"ד הכתוב
(הסכת ושמע ישראל' שהוא לשון שמיעה, שבגמרא
אנו שומעים את דברי התנאים והאמוראים. (ב) יינו
פסוק (ישעיה כח, ט) 'קצר המצע מהשתרע' ומהפסקה צָרָה
קִהְתָּפְנִס, והיינו שמסכה הוא מלשון סדין שמבקשים
לכסות ולהכניס לתוכו דברים, כמו"כ הגמרא היא מקום
שהאמוראים מבקשים להכניס בה פירושים שונים במשנה,
כמו שמצינו לשון בגמרא, 'הצעת המשנה כך היא'. (ג) ע"ד
הפסוק (שמות מ, לג) 'אֶת מִסְךְ שַׁעַר הַחֹצֵר' שהוא וילון

שיח מזהר"ן

פננים מספר
"שיחות מלוא מלכה"

הגה"ק רבי שמואל הלוי קעלין זי"ע

בעל "מחצית השקל"

כ"ח אדר

היה נין ונכד להגה"ק בעל "צמח צדק" זי"ע הקדמון, וכן
היה צאצא להגה"ק מהר"ל מפראג זי"ע. היה ראש ישיבה
בבאסקאוויץ. ספרו הבהיר "מחצית השקל" מיוסד על
פירוש "מגן אברהם" בשו"ע או"ח, ולאחרונה הדפיסו
ממנו חידושים גם על שו"ע וי"ד ומס' עבודה זרה. זכורני
בילדותי שהמלמד אמר לנו, שהיה לו לה'מחצית השקל"
ניצוץ מנשמת המג"א, והיות שהמג"א כתב את חיבורו
בקיצור נמרץ, לכן הוכרח המג"א לירד שוב לעולם
הזה ולחבר את חיבורו מחדש באריכות. בכלל, "מגן
אברהם" הוא ספר עמוק מאוד, ומחמת הקושי הגדול
ללמוד בו, חיברו עליו כמה חיבורים לבארו, "יד אפרים",
"דגול מרובבה", "נתיב חיים", וגם הגה"ק רבי אפרים
זלמן מרגליות זי"ע מבראד כתב חיבור על המג"א, וכל
המפרשים הללו נחלקים ביניהם בביאור דעתו של המג"א.

עפ"י חשבתי שיתכן לומר טעם לשבח למה נקרא הספר
"מחצית השקל", שהרי לכאורה היה עדיף טפי לקרות את
הספר בשם מושלם ולא מחצית, וכנראה שרצה לרמוז
בזה, שאת החצי הראשון חיבר המג"א בגלגול הראשון,
ואת החצי השני כתב הוא בגלגול השני. אך באמת נקרא
הספר כך, כי השק"ל ראשי תיבות ש'מואל ק'עלין הלוי.
[אגב אורחא אציין שבדרשות חתם סופר כתב עליו הספד
מר בפטירתו, ובהגותו שכתב הגה"צ רבי יוסף נפתלי
שטרן זי"ע, ציין שיום פטירתו בא' ניסן, ויש לברר זאת,
כי הגרי"נ שטרן מציין שתאריך פטירתו מוזכר בשו"ת
"תשובה מאברהם" (ח"א סי' קע"ד) עיי"ש].

והנה הזכרנו שהמחשה"ש היה לוי, וזה תואם לפי מה שכתב
הגה"ק רבי יוסף שאול נאטנזאהן זי"ע בהקדמה לספרו
"שואל ומשיב", לפי דברי הגמ' ביומא (כו.) דלא משכחת
צורבנא מרבנן דמורי אלא דאמוראין משבט לוי, דלפיכך מצינו
שכל הפוסקים ממפרשי השו"ע היו ממשפחות כהונה
ולויה, כי עיקר חלק התורה נמצאת אצל שבט לוי, בשו"ע
או"ח יש את המג"א, ה"ט"ז והמחשה"ש שהיו שלשתם
משבט לוי, בשו"ע יו"ד יש את הש"ך שהיה כהן והט"ז
שהיה לוי, בשו"ע חו"מ יש את הסמ"ע והש"ך שהיו כהנים
ואת ה"ט"ז שהיה לוי [הגה"ק בעל "חכם צבי" זי"ע הדפיס
חידושי ה"ט"ז על חו"מ], בשו"ע אה"ע"ז אכן אין מפרשים
לוויים, אך יש את ה"ט"ז שכתב גם על אה"ע"ז והיה לוי.
ויש להוסיף שבדור האחרון היה את הגה"ק רבי ישראל
מאיר הכהן מראדין זי"ע שחיבר את ספרו המפורסם
"משנה ברוה" שדבריו התקבלו בחיבה בכל תפוצות
ישראל. והנה לכאורה הגרי"ש נאטנזאהן כותב שכל
מפרשי השו"ע היו כהנים או לוויים, ולכאורה הרי בשו"ע
אבן העזר לא מצינו זאת. ויתכן להסביר הענין, ע"פ מה
שכתב הרמב"ם (שלהי הל' שמיטה) שלא רק שבט לוי יכולים
להורות הלכה ברבים, כי למה יגרע חלקם של בני ישראל
החרדים לדבר ד', אלא כל איש מישראל שמקדיש את
זמנו לעסוק בתורה בקדושה תורה ונפח להיות בחינת
שבט לוי, עיי"ש. מהאי טעמא יתכן שבכוונה תחילה מה'
יצא הדבר בשו"ע אה"ע"ז לא יהיו המפרשים משבט לוי
אלא יהיו ישראלים, להורות לכל צורבנא מרבנן המתחיל
דרכו בלימוד הוראה, לבל יחשוב בליבו שאבדה תקוותו
להורות ברבים מפני שאינו משבט לוי, כי יוכל לראות
בשו"ע אה"ע"ז ממפרשי היו רק ישראלים ואעפ"כ זכו
להיות בחינת שבט לוי ממפרשי השו"ע, כי הקדישו כל

המשך בעמוד הבא

דבר בעתו

כאור שבעת הימים של ששת ימי הבריאה, כמו"כ קומי
אורי שגם האור של ירושלים תתפשט שמ"ג פעמים,
כדברי הרמ"ע מפאנו.

וכבחינה זו מובא מזקיני מרנא בעל "חתם סופר" זי"ע לפרש מקרא קודש (בראשית ו, ג) "בְּשֶׁשֶׁם הוּא בְּשָׂרָה" ודרשו "זל (חולץ קלט): משה מן התורה מנין שנאמר בשבם הוא בשר. פירש", בשבם בגימטריא משה. ולכאורה צריך ביאור, מן ראו חז"ל לחפש מקור למשה רבינו מן התורה דוקא ע"י גימטריא כזו, הרי כל התורה כולה מלאה במשה רבינו. וכותב החת"ס, כי אורו של משה רבינו הוא כאור של העתיד שהוא שמ"ג פעמים, והיינו דאמרו חז"ל (בבא בתרא עה.) פני משה כפני חמה, והיינו כפני חמה שלעתיד לבוא, שתהיה שבעתים כאור שבעת הימים. וזה ביקשו חז"ל לומר, "משה מן התורה מנין", היינו מהיכן אפשר לראות את גדלותו של משה רבינו, כפני חמה הוא בשר", שבו נרמז שאורו של משה רבינו הוא כפני חמה העתידה לבוא, וליכא מידי דלא רימוז באורייתא.

יוכס"ו "מעשה רוקח" ביאר בזה מאמר חז"ל (בבא בתרא ה:) שדרשו עה"פ (שופטים ה, לא) **"וְאֶתְכֵּיּוֹ צָצָאת הַשָּׁמֶשׁ וַיִּגְבְּרֶתָּ"** דקאי על תלמידי חכמים, כי הת"ח מקיימים הכל על ידי התורה, והם כשמש בגבורתו היינו כמו השמש לעתיד לבוא שתהיה שמ"ג פעמים מהאור של עכשיו.

(מוצש"ק מברכין ניסן תשנ"ז)

שמ"ג פעמים מאהור של עכשיו, והיינו שבעתיים שבע שביעיות כאור של שבעת הימים, הרי מ"ט שביעיות העולים שמ"ג, עיי"ש. והוא כמספר גש"ם. [כן כתב גם בתרגום יונתן (שופטים ה, לא)]. והו שזנו מתפללים – "חדש אורם כבראשונה", שיתגלה אור הגנוז כפי שהיה צריך להיות מלכתחילה בראשונה, והיינו "החיינו בגש"ם בראשון לחדישי השנה", שיתגלה האור של גש"ם היינו שמ"ג פעמים, "בראשון לחדישי השנה", כפי שאמרו חז"ל (ראש השנה יא): בניסן עתידים להיגאל.

ובעת מעמד ברכת החמה שהתקיים ביום ד' ניסן תשמ"א במקהלות רבבות אלפי בני ישראל – אמרתי לפרש בזה הפסוק (שעי"ס, א) "קומי אוֹרֵי כִי בָא אוֹרְךָ וקִבְדוֹ ה' עִלְיָךְ קָחָה". וכתב שם בתרגום, "קומי אנהרי ירושלים ארי מטא זמן פורקנין ויקרא דה' עלך תגללי". וצריך ביאור אמאי תכלי גאולת ירושלים בזריחת האור. ולדרכינו יתבאר שמהלך חומר, שהרי לעתיד לבוא בגאולה השלימה יהא אור השמש שמ"ג פעמים מהאור של עכשיו, והיינו שבעתים כאור של שבעת הימים. והנה כתב הרמ"ע מפאנו בס' "עשרה מאמרות" (מאמר אס כל חי ח"א ס" כ"ה) שגם ארץ ישראל תתפשט שמ"ג פעמים כמו אור החמה, עיי"ש. וזה נרמז בקרא – "קומי אורי", ופירש התרגום דזה קאי על האור של ירושלים, שהאור של ירושלים תהא כל תקומה שמ"ג פעמים, "כי בא אורך וקבדו ה' עליך זרה", שכוון שאור החמה יזרח בכבוד ה' דהיינו שמ"ג פעמים שהוא

אור הגנוז בחודש ניסן

הזו"ל יתקנו שבשבת שלפני ראש חודש ניסן, יקראו בתורה שפפרשת החדש שבפרשת בא, בה אנו אומרים, "החדש הזה לכם ראש חודשים", והזמן גרמא לקרות פרשה זו, כי בעת ההיא נצטוו בני ישראל לקדש את החדש ולהביא את קרבן הפסח.

החיים בעת שאמרנו את הפיוט בתפילת מוסף, עלה בלבי ללדקדק במה שאנו אומרים שם – "ארבע תקופות בשנה, אחדש אורם כבראשונה, כאשר שמענו כן עוד חיש נא, ההחינו בגשם בראשון לחדשי השנה. ויש לתמוה טובא, כי איך אנו באים בחודש ניסן לבקש על הגשמים, הלא בפסח כבר מפסיקים לבקש על המטר, כמבואר בשו"ע או"ח (ס' קי"ד), ואיך שייך להתפלל בחודש ניסן "החינו בגשם בראשון לחדשי השנה".

נזרה לפרש, דהנה מה שאמרו בעלי הפיוט – "חדש אורם כבראשונה", ביקשו לרמוז בזה על הא דאמרו חז"ל (רש"י בראשית א, ז) שהקב"ה ברא את המאורות וראה שאין ההשערים כדאים להשתמש בהם וגנום לצדיקים לעתיד לבוא. ולכן אנו מתפללים על "ארבע תקופות בשנה" – שהרי התקופות תלויות בחמה – "חדש אורם כבראשונה", וכמו שהיו צריכים להאיר ולהיות כבראשונה, שיתגלה אור הגנון לצדיקים. והנה מבואר ברש"י (ישעיה ל, כו) עה"פ "וְיִהְיֶה אִלּוּ הַלְבֵּנָה כְּאֹרֶת הַחֹמָה וְאֹרֶת הַחֹמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתֶיהָ כְּאֹרֶת שְׁבַעֲתֵי הַיָּמִים", שהאור שיחיה לעתיד לבוא יהיה

המשך "שיח מוהר"ן"

זמנם בעסק התורה בקדושה ובהתמדה יתירה.

המהמח"ש היה ראש ישיבה בבאסקאוויץ במשך ששים שנה, ולא רצה להיות רב בשום פנים ואופן. פעמים רבות התפצרו בו ראשי קהילות קודש בחבל המדינות שם שיבוא להיות רב אצלם, אך סירב בכל תוקף, וגם מקהילה קדושה פרעשבורג הציעו לו לבוא אליהם וסירב, והיה אומר שאם הוא רוצה להתפרנס הוא יכול להיות שמש בבית הכנסת או להעיר אנשים לתפילה בראש אשמורות. פעם אחרת אמר על עצמו שכיון שלא למד מספיק אינו יכול להיות רב, והמליץ בצחות את דברי השו"ע (או"ח ס"ק ק"א) לומר "ואנחנו לא נדע מה נעשה" באמירת התתון, ומהמג"א (סק"ד) הביא מהשל"ה הק' לומר "ואנחנו לא נדע" בישיבה ו'מה נעשה" בעמידה, ואמר בצחות מתוך ענוה על עצמו, שאם לא יודעים לומדים מספיק בישיבה, א"כ, לפני מה נעשה, שאין לו תקנה. [דבר צחות זה שמעתי אף לפני שנים רבות מפי השמועה, ורק לאחרונה ראיתי לפרש כן בשם המהמח"ש]. עוד ראיתי לאחרונה על המהמח"ש שהיה מתפלל ביחידות בחדר מיוחד, כי היה מכזיב הרבה כוונות האר"ץ לתפילותיו וכתוצאה מכך היתה תפילתו מתארכת מאוד, ולא רצה להטריח את הציבור להמתין עליו יותר מדי, ורק באמירת קדושה או ברכו יצא מחדרו.

בבאסאקאוויץ היה רב העיר שם היה למשך זמן מועט בלבד – הגה"ק המפורסם רבי נתן אדלר זי"ע, ואז נסעס אותו תלמידו המובהק זקני מרן בעל "חתם סופר" זי"ע לבאסאקאוויץ, אשר בימים ההם היה נקרא "הבחוח מפונקופוט". בהיותו בבאסאקאוויץ הלך החת"ס ללמוד בישיבת המחה"ש, ופעם אחת הגיע אל הישיבה עשר אחד שהתגורר בניקלשבורג, וביקש את המחה"ש שיתן לו בחור טוב עבור בתו, והמחה"ש הציע לו לקחת את החת"ס שהיה העליון של הישיבה. אח"כ אמר המחה"ש לחת"ס שישע על שב"ק לניקלשבורג כדי שיעמדו שם על טיבו, ובשבת אח"צ הלך העשיר לטייל עם החת"ס בחצות קריה, ואז הציע לו את בתו לאשה, והוסיף לומר שיתן לו דנוניא מכובדת, וגם כבר סידר עבורו לשמש ברבנות בעיירה סמוכה, אך החת"ס שלא רצה להיות רב, ראה לנכון שהשידוך לא נועד עבורו, ותיכף במוציא שבת חזר לבאסאקאוויץ. כשהגיע החת"ס לישיבה, היה המחה"ש באמצע הגדת השעור, ושאל אותו ברמיזה, נו? והחת"ס סימן בידיו שלא יצא מהשידוך כלום. גירסא

אחרת מספרת שהמחה"ש אמר לו מזל טוב כי היה בטוח שהשידוך נסגר בניקלשבורג, אך החת"ס הבהיר לו שזוהי ברכת שוא, כי השידוך לא יצא לפועל]. אחרי השיעור של המחזה"ש את החת"ס מדוע ביטל את השידוך, והחת"ס סיפר לו שהעשיר הביטח שיסדר עבורו משרת רבנות אחרי נישואיו, והוא אינו רוצה להיות רב, אך המחזה"ש התרעם עליו שביטל את השידוך רק בגלל זה, ואמר לו, שלא יעזור לו כלום עד שיהיה מוכרח לשמש ברבנות שלא בטובתו, והוסיף לו, אני לחמתי כל ימי שלא אהיה רב והצלחתי, אבל אתה לא תצליח במלחמה זו. ואכן, 'קללת' המחזה"ש התקיימה במלואה, כי אחרי נישואיו חש החת"ס להיות חייט לתקן בגדים, וכבר הלך לפמוד מלאכה זו אצל חייטי העיר, אבל אחרי שראה שאין הפריסה מצויה במלאכה זו, הלך בעל כורחו לשמש ברבנות. בכל פעם שהיה החת"ס מספר עובדא זו, היה מפיץ בנחות, שקללת המחה"ש גרמה לו להיות רב. [החת"ס מזכיר את המחזה"ש כמה פעמים בספריו ותוארים מכובדים – וראה בשו"ת 'חתם סופר' (ח"מ סי' קצ"ב), שכתב, "שמעתי מפי החסיד מחבר מחצית השקל", עיי"ש].

אחרי פטירת ה"מחצית השקל", הספידו מרן ה"חתם סופר" ז"ע הספד מר בקול בוכים, ביום ז' אב תקס"ו, כדרכו שאז היה מספיד את גדולי הדור שהסתלקו באותה שנה. [נדפס בדרשות חת"ס ח"ב דף ש"י]. החת"ס כותב עליו שבהם מופלגים ותוארים מכובדים ביותר – "בעינינו ראוינו בר' האי גאון וצדיק, עם כל תוקפו וגבורתו חמתו וחסידותו, ומאות מתלמידיו וישיבם על כסא הוראה, וכלי ספק היה טעמו של הצדיק הזה, שעי"ז היה פנוי להרבות תלמידים לאלפים ורבבות, והתפלל בענינו כידוע בעצום הפלגת תפילת ישרים דהאי גברא". החת"ס מודיק שם במאמר חז"ל (סוטה כב). 'כי רבים חללים הפילה' זה תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה, 'עוצמוכלי' הרגויה' זה תלמיד שהגיע להוראה ואינו מורה. ולכאורה, בשלמא מי שלא הגיע להוראה נקרא 'תלמיד' שיש לו עדיין מה ללמוד, אבל מי שהגיע להוראה מדוע נקרא 'תלמיד', והפירוש הוא, שהרב אינו יכול להיות פנוי לתלמודו אם לא יעמיד תלמידים אחרים במקומו שהם יספקו שאלות לתלמידי וכך יהיה הוא עצמו פנוי לעסוק. ולכן תלמיד שהגיע להוראה ואינו מורה, ועי"ז צריך הרב להתבטל הרבה

מלימודו לפסוק בעצמו הלכות, מתקיים הפסוק 'עצומים כל הרוגיה', עכ"ד. בין הדברים כותב החת"ס עוד בשבחו – "וזה באמת נחמה גדולה לצרות ישראל, בראותם אחר שנחרב בית המקדש השני זה היום אלף ותשל"ס שנים בעוה"ה, ועדיין תלי"ת לא אלמן ישראל בראותם זקן וצדיק יושב ודורש כמשה מפי הגבורה, ואלפים תלמידים כשתלי חיותם סביב לשולחננו הטהור, וממש שכונה מדברת מתוך גרונו, כמו אדונינו הגאון החסיד מוה"ר שמואל קעלין זי"ע, אשר עיניו היום ועד להספידו, הלא בראות זה הרי זה נחמה גמורה אמיתית אשר אין למעלה ממנו".

מוצאת קבורתו נמצאת עד היום בבאסקאוויץ, וזכיתו להתפלל פעם על קברו בבית החיים שם. בנו של המוחה"ש היה הגה"ק רבי וואלף באסקאוויץ זי"ע [בימים ההם היו מקוראים את שם המשפחה כשם העיר]. רבי וואלף היה רב בבודפשט הבירה ושם מנוחתו כבוד. היה גאון חריף מאוד, וחבר ספר "סדר משנה" על הרמב"ם. את החלק הראשון להדפיס וואלף בעצמו, ואחריו פטירתו הדפיסו עוד שלשה או ארבעה כרכים, ועד היום ישנם עדיין כתבי יד ממנו על כל הרמב"ם שלא עלו על מכבש הדפוס, ויחד המה יכולים להצטרף לעשרים כרכים גדולים, ובודאי זוהי זכות גדולה למי שיטול על עצמו להדפיס את ספרי הגה"ק רבי וואלף באסקאוויץ זי"ע, להנאות בהם בני אדם לומדי תורה, חלק אחד הדפיס הגה"צ רבי פישל סופר זי"ע. חידוש הוא, שישנו מכתב מזקיני רבינו עקיבא איגר זי"ע על ספרי רבי וואלף, כי בנו שלח לרע"א את החלק הראשון של הספר, ורע"א כותב לו שנהנה מאוד מהעיון בספר, וכיון ששמע שישנם עוד הרבה כרכים על הרמב"ם, לכן יש להשתדל לסיים להדפיס את הכל. הרי שרע"א כבר כתב לפני מאתיים שנה ויותר שצריך להשתדל להדפיס את הספרים. יש לצייץ שרבי וואלף בנה את ספרו "סדר משנה" בדרך אחרת מאביו ה"מוציא השקל", כי המוחה"ש הולך בעיקר בדרך הפשט, ואילו רבי וואלף שהיה מחודד מאד הולך בדרך הפלפול. על ספרו ישנם הסכמות מכל גדולי הדור, הגה"ק בעל "ברוך טעם" זי"ע, הגה"ק בעל "שערי הדור, הגה"ק בעל "ברוך טעם" זי"ע, שמואל לנדא זי"ע, ועוד. מנוחתו זי"ע, הגה"ק בעל "ברוך טעם" זי"ע, שמואל לנדא זי"ע, ועוד. מנוחתו כבוד בבית החיים בבאניהד.

(מוצע"ק מברכין ניסן שנת תשס"ט)

מתוך צוואת רבינו זצוק"ל

[illegible]

"וכל מי שיעזור להדפסת הספרים תהא לו לזכות גדולה בזה וכבא"

הנהגתו של השר לא נכונה

"וכל מי שיתן ממון להדפסת הכתבים

אֵהִיָּה לּוֹ לְמַלְיָץ יוֹשֵׁר בַּעֲזָה"י הַכֹּל לְפִי רִצּוֹן הַבּוֹרָא"

ניתן לקיים צוואתו הק' ולהשתתף בהדפסת הספרים ולזכות "למליץ יושר" ול"זכות גדולה בזה ובבא" וכלשון רבינו הגה"ק ז"ע א' בצוואתו הק'.

על ידי עמדות "נדרים פלוס" - "מכון להורות נתן"

יו"ל על ידי

מכון להורות נתן' להוצאות והפצת
כתבי רבינו בעל 'להורות נתן' זיע"א
- לקבלת העלון במייל וכן להערות
והצעות - נא לפנות לאימייל
mln0527157594@gmail.com

